

ΜΟΥΣΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

ΤΟΥ HUBERT FOSS

Ο Άγγλικός θίασος μπαλέτου του Σάντλερ Ούλλας είχε μεγάλη επιτυχία στη «Μετροπόλιταν Όπερα» της Νέας Υόρκης. Πρώτοι χορευτές ήταν η Μάρκορ Φοντέν και ο Ρόμπερτ Χέλτιαν. Ο θίασος άμβρασε για πρώτη φορά στις Ήνωμ. Πολιτείες, δόξα κληρή την «Πεντάμορφη» του Τσαϊκόφσκυ με διευθυντή ὄρχηστρας τὸν Κόνσταντ Λάμπερτ, τὸ μουσικὸ ἴδρυτὴ τοῦ θίασου καὶ μουσικὸ διευθυντὴ του, ἀπὸ χρόνια τώρα. Τὴν πρεμιέρα παρακολούθησαν 3.500 θεατές, ποὺ ὅπως γράφουν οἱ ἐφημερίδες τῆς Νέας Υόρκης, χειροκροτοῦσαν τοὺς χορευτὲς συνεχῶς ἐπὶ μισὴ ὥρα. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία φαίνεται ἀπὸ τὰ σχόλια τῶν περιοδικῶν «Νιού Γιόρκερ», ποὺ εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα στὴν κριτικὴ τους: «Ένας ἐξαιρετικὸς θίασος μὲ κάτι τὸ χαρακτηριστικὰ βρετανικὸ..... τὸ Ἄγγλοκελικὸ μπαλέτο φαίνεται βὰ διεκδικῆσθαι τὰ πρῶτα ἀπὸ τὸ Ρωσικὸ». Ο ἰστορικὸς τοῦ σάν ἄγγλοκελικτοῦ εἶναι σωστὸς γιὰ τὸ χορογράφου τοῦ εἶναι ἡ Νινὲ ντέ Βαλλουά, ποὺ ἦταν πρῶτὴ χορευτρία τὸ Μπαλέτο Νταγκίλεφ. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Λάμπερτ, τοῦ Ἄστον καὶ ἄλλων, δημιούργησε μιά νέα καὶ μοντέρνα ἐθνικὴ σχολὴ χοροῦ, ποὺ ἔχει ἀναγνωριστῆ ἀπὸ ὅλον τὸ μουσικὸν κόσμον.

Ἡ νέα σαζὶν τῶν συναυλιῶν τοῦ Λονδίνου ἄρχισε, ἠaris βὰ συγκεντρώον ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέρον. Ἀπὸ τὰ σημαντικότερα γεγονότα ἦταν ἡ ἐπίσκεψις τῆς Φιλαρμονικῆς Ὀρχήστρας τῆς Βιέννης μὲ διευθυντὴ τὸ Βίλχελμ Φουστβάνγκλερ, καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἀπὸ τὸν Μπρόννο Βάλτερ τῆς Συμφωνίας «Ἀνάστασις», τοῦ Μάλερ στὴν πλήρη τῆς μορφῆ, σὲ μνήμη τοῦ Ρίχαρντ Στράους. Δόθηκε ἔτισις μιά συναυλία ἀπὸ τὸ Σέρ Τόμας Μπίτσον καὶ τὴ Βασιλικὴ Φιλαρμονικὴ Ὀρχήστρα, ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Βασιλικῆς Φιλαρμονικῆς Ἐταιρείας. Τὸ πρόγραμμα μεταδόθηκε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο καὶ περιλάβαινε τὸ «Δὸν Κιχώτη», τὸ «Μάκβεθ», τὸ φινάλε ἀπὸ τὸ «Φόβεροντο» καὶ τὴ σούιτα ἀπὸ τὸν «Ἀρχοντοχωριάτη» τοῦ Μολιέρου.

Ἡ ἑκατονταετηρίδα τοῦ Σοπὲν γιορτάστηκε πανηγυρικὰ σ' ὅλη τὴ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ ἔλαισαν διάσημοι καλλιτέχνες ὅπως: ὁ Κλωνίω Ἀβρό, ἡ Μύρα Ές: ἡ Αἰρην Σάρρερ καὶ ὁ Ρόμπερτ Καζαντόους. Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον συγκέντρωσε ἡ συναυλία ποὺ δόθηκε ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ «Jewish Chronicle» ἀπὸ τὴ Φιλαρμονικὴ Ὀρχήστρα τοῦ Λονδίνου, μὲ ἔργα τοῦ Έρνεστ Μπλόχ καὶ διευθυντὴ ὄρχηστρας τὸν ἴδιο τὸ συνθέτη. Τὸ πρόγραμμα περιλάβαινε τὰ ἑξῆς ἔργα του: «Suite Symphoniques», «Sacred Service» καὶ τὴ μεγάλη του σύνθεσις «Schelomo».

Ο Πρωθυπουργὸς Κ. Κλέμεντ ἄτιλλ ββαλε τὸ θεμελιὸ λίθο τῆς νέας αἰθουσας συναυλιῶν—στὴ νότια δὲχθὴ τοῦ Τάμεση—ποὺ θὰ εἶναι ἑτοιμὴ στὰ 1951, γιὰ τὸ Φεστιβάλ τῆς Βρετανίας. Ἐκτός ἀπὸ τὸ δεῖ χρειάζονται μιά τέτοια αἰθουσα, τὸ γεγονός ἔχει ἐνδιαφέρον γιὰ εἶναι ἡ πρῶτὴ αἰθουσα στὸ Λονδίνο ποὺ γίνεται μὲ δαπάνες τοῦ δημοσίου. Στὸ Ἐθνικὸ Ἐργαστήριό Φυσικῆς γίνονται μεγάλα πειράματα γιὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀκουστικῆς, καὶ οἱ δοκιμὲς ποὺ ἔγιναν ἐπὶ τῶπου ἔδειξαν ὅτι κανένας ἐξωτερικὸς θόρυβος δὲν ἀκούεται μέσα στὴν αἰθουσα.

■ ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἄς ἔρθουμε τώρα στὸ μελόδραμα. «Οἱ Ὀλύμπιοι» μὲ μουσικὴ τοῦ Ἄρθουρ Μπλις καὶ λιμπρέττο τοῦ Τζ. Πρίστλεϋ, ἔχουν μεγάλῃ ἐπιτυχία καὶ ἀναμετρήθηκαν καὶ ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὸς τὸ μελόδραμα αὐτὸ θὰ ἀνεβασθῆ καὶ στὰ θέατρα τοῦ ἐξωτερικοῦ. Στὴ βασιλικὴ Όπερα τοῦ Κόβεντ Γκάρτεν ἐκτός ἀπὸ τὸ «Οἱ Ὀλύμπιοι» ἀνεβασθήκαν: Ὁ «Φιντέλιο» τοῦ Μπετόβεν, ὁ «Ἰσπότης τῶν Ρόδων» τοῦ Ρ. Στράους, καὶ ὁ «Γουλιέλμος Τέλος» τοῦ Ροσσίνι.

Ο μεγάλος Βρετανὸς συνθέτης Ράφλ Βάν Ούλλιας, ποὺ μερικὲς ἀπὸ τίς συνθέσεις του εἶναι πολὺ γνωστὲς στοὺς φίλους τῶν συναυλιῶν, συμπλήρωσε τὰ 77 του χρόνια. Τὸ γεγονός δὲν γιορτάστηκε ἔτισιμα, πρέπει ὅμως νὰ ἀναφέρω μιά συναυλία, μὲ διευθυντὴ ὄρχηστρας τὸν Σέρ Ἄντριαν Μπαλτ, στὴν ὅποια ἐκτελέστηκε τὸ ἔργο «A Masque For Dancing» αὐτοῦ τοῦ συνθέτη. Ἐπιπλέον εἶναι μιά ἄλλη συναυλία ἴσου παίχθηκαν τὰ καλύτερα ἔργα του γιὰ μουσικὴ δωματίου, ποὺ δὲν εἶναι πολλὰ γιὰ τὸ Βάν Ούλλιας ἔχει γράψει κυρίως ἔργα γιὰ ὄρχηστρα ἢ γιὰ ὄρχηστρα καὶ χορωδία. Ἐκτελέσθηκαν τὸ 1ο καὶ τὸ 2ο κουαρτέτο ἐγγύρων καὶ τὸ «On Wenlock Edge» ποὺ εἶναι γιὰ τέσσερα πιάνο καὶ τενόρο. Σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὴ γεννήλια τοῦ Βάν Ούλλιας, ὁ Στάνφορν Ρόμπινσον, μὲ τὴ νέα Ὀρχήστρα καὶ Χορωδία τῆς Όπερας, μᾶς ἔδωσε τὸ μελόδραμα τοῦ Βάν Ούλλιας «Hugh the Drover» ποὺ ἀν καὶ ὁ συνθέτης τὸ ἔγραψε πρὶν ἀπὸ τὸν πρῶτο Παγκόσμιο Πόλεμο παίχθηκε γιὰ πρῶτὴ φορά στὰ 1924.

Στὴ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ μεγάλου ἐνδιαφέρον συγκεντρώουν οἱ μικρὲς χορωδίες. Ἀπὸ πολλὰ χρόνια τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μουσικῶν ἔχει στραφῆ στὰ παλιὰ μαθηριγάλια καὶ οἱς κανάτες τοῦ Μπῶχ καὶ ἄλλων, ποὺ ἐκτελοῦν οἱ διάφορες χορωδίες. Οἱ περισσότερὲς ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐρασιτέχνες. Ἡ Πόλις τοῦ Λονδίνου ἔχει μιά τέτοια χορωδία—«St. Michaels Singers»— ποὺ τὴν διευθεῖ ἀπὸ 25 χρόνια ὁ Χάρολτ Ντένρον, ποὺ εἶναι κ' ἐξαιρετικὸς ὀργανίστας. Ὑπάρχει ἔτισις καὶ ἄλλη, ἡ «Fleet Street Choir», ποὺ διευθεῖται ὁ Τ. Μπ. Λώρενς, τυπογράφου καὶ διαφημιστῆ. Τὴ χορωδία αὐτὴ τὴν ἀποτελοῦσαν ἀρχικὰ ἄντρες καὶ γυναῖκες ποὺ ἐργάζονταν σὲ ἐφημερίδες καὶ τυπογραφεῖα ἡμέρα ὅμως τὰ μέλη τῆς εἶναι ἐπαγγελματίες τραγουδιστές. Τὰ δώδεκα χρόνια ἀπὸ τὴν ἱδρύσῃ τῆς γιορτάστηκαν πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ μὲ τὴν ἐκτέλεσις δύο νέων ἔργων: τὴ Λειτουργία τοῦ Edmund Rubbra—ποὺ εἶναι τὸ καλύτερο ἔργο του Καθολικῆς Λειτουργικῆς μουσικῆς—καὶ τὸ «Over the Hills and far Away» τοῦ Τόμας Γούτι.

Ἡ New Era Concert Society ἀνοίγει τὴν τρίτῃ σαζὶν τῶν συναυλιῶν τῆς καὶ ἀναγγέλλει ἔξη συναυλίες μὲ τὴ Φιλαρμονικὴ Ὀρχήστρα καὶ διευθυντὴ τὸν Ρίτσαρντ Ὡσπιν Ὀττο Κλέμπερ καὶ Ράφαελ Κούμπελικ. Τὸ πρόγραμμα θὰ εἶναι πλούσιο καὶ θὰ παίξουν διάσημοι σοῖσται. Σκοπὸς τῆς New Era Concert Society εἶναι νὰ δῖνη ἐξαιρετικὲς συναυλίες προσιτὲς τὸν βαλλάντιο τῶν κατωτέρων ὀπαλλήλων καὶ τῶν βιοτεχνῶν. Πρὶν ἀπὸ κάθε συναυλία γίνεται μιά σύντομη διάλεξις γιὰ ὅσους ἐνδιαφέρονται.

Οἱ Οὐαλλοὶ εἶναι γνωστὸ πὸς ἔχουν ὠραίες φωνές γι' αὐτὸ κ' ἡ μουσικὴ κίνησις στὴν Οὐαλλία στρέφε-

ΜΟΥΣΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ

ται συνήθως γύρω από τη χωρῶδια. Ώστόσο πολύ ένδυναφέρον είναι το γεγονός ότι στην πόλη Swanseα της Νοτίου Ουαλλίας οργανώθηκε φεστιβάλ μουσικής για έργα ὀρχήστρας. Ἐνάμεσα σὸ πλούσιο πρόγραμμα κλασσικής και ρωμαντικής μουσικής, περιλαμβάνονταν, σὲ πρώτη ἔκτελεση, και μὲ σαφῶνια τοῦ Daniel Jones, ἑνὸς Οὐαλλοῦ μουσικοῦ ποῦ δὲν είναι γνωστός ἔξω ἀπὸ τὸν τόπο του. Ἡ κριτική τῶν «Τάιμς» ἦταν πολὺ εὐνοϊκή γιὰ τὸ νέο αὐτὸ ἔργο.

Ἐνα ξεχωριστὸ και πλούσιο μορφωτικὸ ἴνστιτούτο τοῦ Ντέβονσαϊρ—The Trustees of Darlington Hall—δημοσίεψε μιά ἔκθεση, ποῦ ἔγινε ἀπὸ εἰδικὴ καλλιτεχνική ἐπιτροπή ἔρευνῶν, γιὰ τὴ θέση ποῦ ἔχουν σήμερα στὴ Μεγάλῃ Βρετανία οἱ εἰκαστικές τέχνες, τὸ θέατρο, ὁ κινηματογράφος και ἡ μουσική.

Ἡ ἔκθεση ἦταν πολὺ εὐνοϊκή γιὰ τὴ μουσική. Σημειῶνει τὴ σπουδαία ἀλλαγὴ ποῦ ἔγινε στὴ στάση τοῦ κοινοῦ ἀπέναντι στὴ μουσική μέσα στὰ τελευταία τριάντα χρόνια και τὴ μεγάλη πρόοδο ποῦ ἔγινε στὸ πεδίο τῶν συναυλιῶν, ὄχι μόνο γιὰτι οἱ συναυλιές είναι σήμερα περισσότερες ἀλλὰ γιὰτι είναι πολὺ καλύτερες. Σημειῶνει ἐπίσης ὅτι αὐξήθηκαν οἱ ἑρασιτέχνες μουσικοὶ και οἱ εὐκαιρίες σπουδῶν γιὰ τοὺς μέλλοντες μουσικοὺς και φίλους τῆς μουσικής. Ἡ ἔκθεση συγχρόνως ἀναφέρει ὅτι τὸ μελόδραμα δὲν ἔχει παράδοση στὴν Ἀγγλία και ὅτι ἡ παράδοση αὐτὴ είναι δύσκολο νὰ δημιουργηθῇ σήμερα, γιὰτι παρ' ὄλο ποῦ τὸ κράτος χρηματοδοτεῖ τὴν Βασιλικὴ Ὅπερα τοῦ Κόβεν Γκάρντεν, τὸ ἀνέβασμα ἑνὸς ἔργου στοιχίζει πάρα πολὺ σὲ σύγκριση μὲ ὅσα μπορεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ κοινὸ. Ἡ ἔκθεση είναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα και διαφωτιστικὴ κυρίως γιὰ τοὺς ἔξενους μουσικοὺς, ποῦ μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μποροῦν νὰ παρακολουθήσουν τὴν μουσικὴ κίνηση τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας.